

İzmit Kâğıt Fabrikası; yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nde fabrikaların peş peşe açıldığı yıllarda kuruldu. Kâğıt ihtiyacı o döneme kadar ithal edilen ve ülkemizde işlenen kâğıtla karşılanıyordu. Bu durum, Fransa'da Grenoble Üniversitesi Fransız Kâğıt Mühendisliği Okulu'ndan mezun olan genç mühendis Mehmet Ali Kağıtçı'nın, yurda dönerek bir kâğıt sanayisinin kurulması için çalışmasına kadar devam etti.

Yerli kâğıdı üretecek modern bir kâğıt fabrikasının kurulması, İzmit Kâğıt Fabrikası'nın kuruluşundan önce 1930'larda gündeme geldi. Önce Tekel Bakanlığı'nın ihtiyaçlarını karşılamak için bir kâğıt fabrikası kurulması düşünüldü. Ancak; kurulacak böyle bir fabrikanın mutlaka zarar edeceği yolunda yazılıp çizilenler karşısında hükümet dosyayı kaldırdı. Yerli kâğıt üretilmesini destekleyenlerin itirazlarının yükselmesi konuyu Atatürk'ün

Başbakan İsmet İnönü fabrika kurulurken, yaptığı ziyaretlerinden birinde

masasına getirdi. Başbakan İsmet İnönü ve bakanlarla yapılan toplantı sonucunda hükümetin elindeki verilerle böyle bir fabrikanın başarılı olmayacağı sonucuna varıldı. Atatürk'ün, yeni kurulan Cumhuriyet hükümetinin açacağı bir fabrikanın zarar etmesinin kötü örnek olacağını ve ümit kıracağını düşünmesi karşısında fabrikanın kurulmamasına karar verildi.

O günlerde İş Bankası'nın başında bulunan Celal Bayar ise böyle bir fabrikanın zarar etmeyeceğine inanıyordu. Bayar, Mehmet Ali Kağıtçı ile

Ankara'da yaptığı görüşme sonunda böyle bir fabrikanın zarar etmeyeceğine ikna oldu ve böylece kâğıt fabrikasının kurulmasına karar verildi. Türkiye'de kâğıt, karton, ambalaj kâğıdı, gazete kâğıdı ve sigara kâğıdı üretecek bir fabrikanın projeleri Mehmet Ali Kağıtçı'nın yönetiminde hazırlandı.

Bir süre sonra İktisat Bakanı olan Celal Bayar, kâğıt fabrikası projesini kurulacak olan Sümerbank'ın, yani devletin üstlenmesini uygun görüyordu. Sümerbank'ın 3 Haziran 1933'te kurulmasıyla, Birinci Sanayi Planı'nda yer alan kâğıt fabrikası için çalışmalar başladı. Fabrikanın kurulacağı yer olarak; bir kâğıt fabrikası için gerekli alt yapının; kömürün, suyun ve işçinin bulunduğu, ham maddenin ve mamul maddenin en kolay nakledileceği kent olarak, İzmit seçildi.

FABRİKANIN KURULUŞU

İzmit Sümerbank Selüloz ve Kâğıt Fabrikası'nın temeli 14 Ağustos 1934'te Başbakan İsmet İnönü tarafından atıldı. Fabrikanın tesisi için kuruluş hazırlıkları, daha sonra fabrikanın müdürü olan Mehmet Ali Kağıtçı tarafından yürütüldü. Toplam değeri 30 bin 400 lira olan ve 121 bin 864 metrekare arazi üzerine kurulan

İzmit Kâğıt Fabrikası'nda 18 Nisan 1936 Cumartesi günü, saat 15.03'te ilk kâğıda kavuşuldu. Yapılan mütevazi törende o zamanki Kocaeli Valisi Hamit Oskay, Belediye Başkanı Kemal Öz, Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı Nail Töre, Mehmed Ali Kağıtçı, Dr. Heller, Sefa Ülgen ve şehrin ileri gelenleri bulunmuştu.

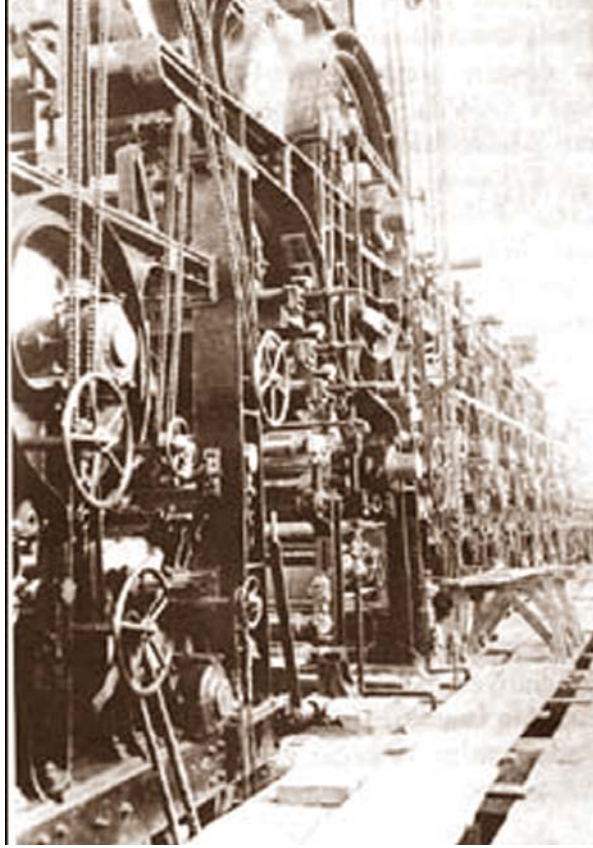
İzmit Kâğıt Fabrikası; kâğıt fabrikası ve mekanik hamur ünitesi olmak üzere iki ana birimden oluşturuldu. Daha sonra ise güç santrali, hizmet binaları, kazan dairesi ve tamirhane gibi bölümler de fabrika ek binaları olarak inşa edildi.

Fabrika inşaatı, çeşitli aksilikler nedeniyle 1936 Ocak ayı sonunda tamamlanabildi. Dene-me üretimi ise 18 Nisan 1936'da yapıldı. İzmit Kâğıt Fabrikası, dönemin İktisat Bakanı Celal Bayar tarafından 6 Kasım 1936'da, Ankara ve İstanbul'dan gelen "iki uzun tren dolusu" davetlinin katılımıyla törenle açıldı.

"MEDENİYET HAMURU..."

Atatürk'ün İzmit Kâğıt Fabrikası'nda üretilen yerli kâğıtta basılan 19 Mayıs 1936 tarihli Ulus gazetesinin bayram ekini incelediğinde söylediği şu söz, İzmit Kâğıt Fabrikası'nın bunca yıllık tarihinin özeti niteliğinde: "Medeniyet hamuru..."

1944 yılında İzmit İkinci Kâğıt Fabrikası, 1954 yılında da Üçüncü Kâğıt Fabrikası işletmeye alındı. 1955 yılında Türkiye Selüloz ve Kâğıt Fabrikaları İşletmesi Kanunu yürürlüğe girdi, böylece SEKA kurulmuş oldu. "Türkiye'nin ilk kâğıt karton fabrikası" olan SEKA İzmit, 10 bin ton/yıl kapasite ile kuruldu ve daha sonra eklenen fabrika ve tesislerle 5 kâğıt, 2 oluklu mukavva, 1 selüloz ile 1 klor-alkali fabrikasına kavuşarak entegre bir tesis haline geldi. 1980 yılına gelindiğinde kapasite 140 bin ton/yıl'a ulaştı.

Mehmet Ali Kaçitçi objektifinden fabrikadaki 1 numaralı kâğıt makinasının kurutma kısmı

ÖZELLEŞTİRME SÜRECİ

Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 06.12.1997 tarih ve 1997/54 sayılı Kararı ile özelleştirme kapsamına alınan SEKA; 15.07.1998 tarih ve 1998/51 sayılı Karar ile Özelleştirme

Programı'na alındı. Yöntem olarak "varlık satışı"nın benimsenmesi nedeniyle 24 Kasım 1998 tarihinde Ana Sözleşme'de değişiklik yapılarak müesseseler, işletmeye; KİT statüsü de anonim şirket statüsüne dönüştürüldü.

Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 14.09.1998 tarih ve 1998/71 sayılı kararı ile SEKA İzmit işletmesinin kapatılması ve arsalarının yeşil alan, spor alanı, otel alanı ve lüks konut olarak İzmit Büyükşehir Belediyesi'nce yapılan İmar Planı doğrultusunda düzenlenmesi; bu düzenleme içerisinde yer alan yeşil alanların ve spor alanlarının İzmit Büyükşehir Belediyesi'ne devri, kaydı ile uygun görüldü. Ancak bu Karar; Kocaeli halkının ve SEKA çalışanlarının yoğun tepkisi ile karşılandığından, özelleştirme işlemi 28.10.1998 tarih ve 1998/84 sayılı Karar ile 1 ay sonra iptal edildi.

SEKA İzmit İşletmeleri 10 Mart 2005 tarihinde AKP hükümeti ile Türk-İş arasında yapılan protokol sonucunda çalışanları ve tüm varlıklarıyla beraber İzmit Büyükşehir Belediyesi'ne devredildi.

